

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ του ΚΙΣΕ κ. ΔΑΥΙΔ ΣΑΛΤΙΕΛ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΜΩΨΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗ ΑΘΗΝΑ, Παλαιά Βουλή, 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017

Αγαπητοί μου,

Είμαι βαθιά συγκινημένος για τη σημερινή εκδήλωση καθώς ο Ελληνικός Εβραϊσμός τιμά τον Μωϋσή Κωνσταντίνη με τον οποίο είχα την ευκαιρία να συνεργαστώ στενά και με τις δύο μου ιδιότητες – του Προέδρου του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος και του Προέδρου της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης. Στενά και για πολλά χρόνια! Είμαι, ωστόσο, διπλά συγκινημένος διότι ο Μάκης Κωνσταντίνης είναι πρώτα απ' όλα φίλος μου.

Τι να πρωτοπεί κανείς για τον Μωϋσή Κωνσταντίνη ;

Νομίζω όλα συγκεντρώνονται στη φράση: Ο Μωυσής Κωνσταντίνης εργάζεται για τον Ελληνικό Εβραϊσμό **μια ολόκληρη ζωή**. Δεν σταμάτησε ποτέ, ούτε καν μετά την εκλογή μου στο ΚΙΣΕ. Ακόμη και σε αυτό το διάστημα ο Μωϋσής Κωνσταντίνης προετοίμασε και εξέδωσε δύο βιβλία του, και τα δύο με εβραϊκό ιστορικό περιεχόμενο.

Από τη θέση του στα ΕΛΤΑ εξέδωσε το γραμματόσημο που επισφραγίζει την 25ετία των διπλωματικών σχέσεων Ελλάδος – Ισραήλ! Όπως είπα και πριν, ο Μάκης Κωνσταντίνης ΔΕΝ ΣΤΑΜΑΤΑ !

Ο Γάλλος ζωγράφος Ντεγκά έλεγε: «Όλοι έχουν ταλέντο στα είκοσι πέντε. Το δύσκολο είναι να το έχεις στα πενήντα»! Ε, λοιπόν: Ο Μάκης απέδειξε ότι το έχει και στα εξήντα και στα εβδομήντα και στα ογδόντα Με κινητήρια δύναμή του πάντοτε την ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΒΡΑΪΣΜΟ!

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή:

Γεννημένος στην προπολεμική Αθήνα, το ενδιαφέρον του Μωϋσή για τις συλλογές και την έρευνα ξεκίνησε από νωρίς. Αποκόμματα εφημερίδων, συλλογές γραμματοσήμων, ήταν τα χόμπυ του. Όταν τα άλλα παιδιά με το χαρτζιλίκι τους αγόραζαν ένα ξερολούκουμο ή ένα κουλούρι, ο Μωυσής αγόραζε ... μια εφημερίδα!

Η Γερμανική Κατοχή σφράγισε τη ζωή του –όπως και τις ζωές όλων μας. Νεαρό παιδί τότε, ο Μωυσής συνειδητοποίησε απότομα την εβραϊκή του ταυτότητα. Διωγμός, ψεύτικο όνομα, αναζήτηση καταφυγίου, συχνές αλλαγές σπιτιών.... Συνόδευε τη μητέρα του στην αγορά και μιλούσε εκείνος στη θέση της ώστε να μην γίνουν αντιληπτά τα 'σπαστά' ελληνικά της με την χαρακτηριστική προφορά λαδίνο.

Η οικογένεια Κωνσταντίνη επέζησε και ο νεαρός πλέον Μωϋσής έγινε ένθερμος υποστηρικτής της Σιωνιστικής ιδέας και έκανε την πρώτη του εκδοτική προσπάθεια: εξέδωσε την εφημερίδα «Αλ Μαγκόρ» μαζί με τον φίλο του Μαρσέλ Γιοέλ.

Από τότε δεν διακόπηκε ποτέ η σχέση προσφοράς του Μωϋσή Κωνσταντίνη με τον Ελληνικό Εβραϊσμό. Έτσι, άλλωστε είχε μάθει από τον πατέρα του Κανάρη, πρώτο

πρόεδρο και συνιδρυτή του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου. Έκτοτε μπορούμε να μιλήσουμε μόνο για «μικρά διαλείμματα» απομάκρυνσης του Μάκη από τα κοινά στις μεγάλες στιγμές της ζωής του, όπως στα πρώτα χρόνια της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας και την περίοδο που τα παιδιά του ήταν πολύ μικρά. Βέβαια, όπως όλοι γνωρίζουμε, επανήλθε δριμύτερος!

Ιδρυτικό στέλεχος του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, ήδη από τη δεκαετία του '70, εργάστηκε μαζί με τον Νίκο Σταυρουλάκη, κινητοποιώντας τους ομοθρήσκους να παραχωρήσουν οικογενειακά κειμήλια για να δημιουργηθεί ένα Εβραϊκό Μουσείο. Αργότερα, το πάθος του για τις ιστορικές και κάθε είδους συλλογές συνεχίστηκε και είναι χαρακτηριστικό ότι μεγάλο μέρος των αποκτημάτων του σε έγγραφα, ντοκουμέντα και φωτογραφίες έχουν αξιοποιηθεί – δημοσιευθεί στο περιοδικό ΧΡΟΝΙΚΑ.

Η ενασχόληση του Μωϋσή Κωνσταντίνη με το ΚΙΣ ξεκίνησε από τη δεκαετία του '80 με την ανάληψη της προεδρείας της Επιτροπής Δημοσίων Σχέσεων. Μέσα από αυτήν ο Μωϋσής εργάστηκε για το περιοδικό ΧΡΟΝΙΚΑ, καλλιέργησε και ανέπτυξε τις σχέσεις με την Εκκλησία, την Ακαδημαϊκή Κοινότητα, τον κόσμο της Τέχνης και των Γραμμάτων. Συνέχισε να το κάνει και στα χρόνια που ακολούθησαν, από τη θέση του Γενικού Γραμματέα του ΚΙΣΕ –επί προεδρείας Νισήμ Μαΐς.

Από το 1998 οπότε ανέλαβε την προεδρεία του ΚΙΣΕ, με συστηματική προσπάθεια αγκάλιασε όλες τις Κοινότητες της Ελλάδος και έκανε τα ζητήματά τους δικά του. Πολλά μνημεία Ολοκαυτώματος και αναθηματικές στήλες που έχουν αναερθεί ανά την Ελλάδα είναι προϊόντα και των δικών του ενεργειών, σε συνεργασία με τις κατά τόπους Κοινότητες (όπου υπάρχουν), καθώς και με τους αντίστοιχους Δήμους.

Παράλληλα, ανέπτυξε τις σχέσεις του Ελληνικού Εβραϊσμού με όλους τους Δημόσιους φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό καθώς και με το Ισραήλ. Συνόδευσε Προέδρους της Δημοκρατίας και κυβερνητικά στελέχη σε επισκέψεις στο Ισραήλ, δηλώνοντας έτσι την υποστήριξη του Ελληνικού Εβραϊσμού στην ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών και τη σημασία της. Ενίσχυσε το κύρος του ΚΙΣΕ, την επικοινωνία με φορείς της Πολιτείας, με πολιτικούς παράγοντες, αλλά και με την επιστημονική κοινότητα.

Ο Μωϋσής Κωνσταντίνης έβαζε πάντα πάνω απ' όλα την Παιδεία και την έρευνα, τη Μνήμη της Ιστορίας, τα βιβλία και τη γνώση. Τα πολυάριθμα βιβλία που εξέδωσε το ΚΙΣΕ στη διάρκεια της θητείας του, η συνεργασία μας για τη θέσπιση της Εθνικής Ημέρας Μνήμης του Ολοκαυτώματος, οι ενέργειές του για τα Μνημεία του Ολοκαυτώματος, είναι έργα πέρα από το εφήμερο, είναι έργα τομής και πολύτιμα εκπαιδευτικά εργαλεία, έργα εμβληματικά που θα παραμείνουν για πάντα αψευδείς μάρτυρες της προσφοράς του Μωϋσή Κωνσταντίνη.

Αγαπητοί μου,

Ο Μάκης κατάφερε και κάτι άλλο ξεχωριστό: έδωσε οντότητα στις μικρότερες Ισραηλιτικές Κοινότητες, τις αγκάλιασε δίνοντάς τους περισσότερη δύναμη και πανελλαδικό λόγο.

Σε αυτό το σημείο μου δίνεται η ευκαιρία να κάνω μια ιδιαίτερη αναφορά στην Κοινότητά μου, τη Θεσσαλονίκη, και στην ξεχωριστή σχέση της με τον Μάκη Κωνσταντίνη. Με υπερηφάνεια θα τονίσω ότι για την πολύπλευρη προσφορά του ο Μωϋσής Κωνσταντίνης συγκαταλέγεται -ήδη από το 2004- μεταξύ των επίτιμων μελών της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης!

Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2016, η Ισραηλιτική Κοινότητα Βόλου τον ανακήρυξε επίτιμο μέλος της σε μία συγκινητική τελετή στην οποία είχα τη χαρά να παραστώ και να μιλήσω.

Αγαπητέ Μάκη,

Όντας συνεργάτες και φίλοι για πολλά χρόνια ξέρω πολύ καλά ότι η ενασχόλησή σου με τα κοινά πηγάζει από την γνήσια αγάπη σου για τον Ελληνικό Εβραϊσμό.

Γνωρίζω επίσης πως συνεχίζεις να παρακολουθείς πάντα από κοντά όλα τα καιρία θέματα που αφορούν τον Εβραϊσμό γενικά και κάθε κοινότητα ξεχωριστά.

Εργαστήκαμε μαζί, με ένταση πολλές φορές, αλλά πάντα σε πνεύμα συνεργασίας πετυχαίνοντας τελικά το καλύτερο αποτέλεσμα.

Είναι ευλογία για τους νεώτερους να έχουν παράδειγμα ανθρώπους όπως εσύ, προσωπικότητες που δεν εφησυχάζουν και έχουν πάντα διάθεση να προσφέρουν μέσα από την πολύπλευρη εμπειρία τους.

Αγαπητοί μου,

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να διαβεβαιώσω τον Μάκη ότι όλοι μας εκτιμούμε και αναγνωρίζουμε το τεράστιο έργο του και να του ευχηθώ Υγεία και Δύναμη ώστε να συνεχίσει να προσφέρει.

Θα ήταν μεγάλη παράληψη εάν δεν έκανα αναφορά στην οικογένειά του, που τον στηρίζει και τον περιβάλλει με την ζωοδόχο αγάπη της. Τα παιδιά του, Άρη και Ελιάννα, που προχωρούν στα χνάρια του Μάκη τόσο με την προσφορά τους στα κοινά, όσο και με την τήρηση των εβραϊκών παραδόσεων, που άξια μεταλαμπαδεύουν στα έξι αξιολάτρευτα εγγόνια του μέσα από τις αγαπημένες εβραϊκές οικογένειές τους, με την Τάλυ και τον Σάμη. Επίσης, στη σύζυγό του Γκρατσιέλλα, που στηρίζει και δίνει δύναμη στον Μάκη, μεταφέρω την αγάπη και την εκτίμηση όλων μας για το δικό της έργο και την προσωπική της συνεισφορά.

Κλείνοντας, εκ μέρους του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος, αλλά και προσωπικά, απευθύνω στον Μωϋσή Κωνσταντίνη τις ευχές μας και ένα ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ.

Σας ευχαριστώ.

*Αθήνα, 16.10.2017
Δ. Σαλτιέλ*